

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/76122
GK 74

Sayı : 72079556-610-54
Konu : Soru Önergesi (7/76122)

19.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.12.2022 tarihli ve 1140437 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76122 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Adana Milletvekili Sayın **Ayhan BARUT**'a Ait 7/76122 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Bakanlık olarak kadına yönelik şiddetle mücadele alanında mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi, verilerin toplanması ve istatistiklerin geliştirilmesi başlıkları altında çok boyutlu ve tüm tarafların katkısı ile kararlılıkla çalışmalar sürdürülmektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun yürürlüğe girmesi, yasal altyapının güçlendirildiğinin ve kadına yönelik şiddetle mücadelenin bir üst seviyeye taşındığının en önemli göstergesidir.

Kadın cinayetlerinde ve kadına yönelik şiddet eylemlerinde cezaların artırılmasına yönelik tedbirler alınmaktadır. 08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile Ceza Kanununda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle de daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ayrı bir suç olarak tanımlanmış; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, vekili bulunmaması halinde avukat yardımından yararlanacak kişiler arasında ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarından mağdur olan kişiler de dâhil edilerek kadınların adalete erişimleri güçlendirilmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 29 uncu maddesi genel olarak haksız tahrik halini düzenlemekte olup yapılan düzenleme ile haksız tahrik sebebiyle indirim uygulanması halinde, gerekçelerin kararda mutlaka gösterilmesi hususu ayrıca vurgulanmıştır.

Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 2007 yılından bu yana düzenli olarak ulusal eylem planları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Ulusal eylem planlarının yanı sıra 2016 yılından bu yana tüm illerimizde kadına yönelik şiddetle mücadele il eylem planları da yerelin ihtiyaçları ve özellikleri dikkate alınarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)'nin daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla da yıllık faaliyet planları hazırlanmaktadır. Bakanlığımız koordinasyonunda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı imzalanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Ulusal eylem planlarının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmıştır. Ayrıca 2017-2018 yıllarında erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele kapsamında bazı illerde konuya özel il eylem planı hazırlanmıştır.

1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında “kadın cinayetlerinin nitel ve nicel analizine ilişkin periyodik araştırmalar gerçekleştirilecektir” faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda Ulusal Eylem Planının daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla Bakanlığımız ile Adalet, İçişleri, Sağlık,

Milli Eğitim Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde uygulanmaya başlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Faaliyet Planında da kadın cinayetlerine ilişkin araştırmalar yürütülmesine ilişkin faaliyetler yer almaktadır. Söz konusu faaliyetler çerçevesinde ilgili taraflarca çalışmalara başlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 2006 yılından itibaren düzenli olarak “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” toplanmaktadır. Komitenin 15. Toplantısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle 25 Kasım 2021 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. 81 il düzeyinde ise, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde katılım sağlanarak toplanmaktadır.

81 ilimizde bulunan 82 adet Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) de 6284 Sayılı Kanun kapsamında, şiddet mağduruna yönelik tedbirlerin takibi ve izlenmesi ile psikososyal destek, hukuki destek, eğitim ve mesleki destek, sağlık desteği, ekonomik destek ve rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmaktadır. Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.779 kapasite olmak üzere toplam 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir. İlçe düzeyinde sosyal hizmet müdahalesi ve takibini sağlamak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde hizmet sunmak amacıyla 391 Sosyal Hizmet Merkezi bünyesinde şiddetle mücadele irtibat noktası oluşturulmuştur.

Bakanlığımız bünyesinde çalışan “Alo-183 Sosyal Destek Hattı” ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde geliştirilen KADES mobil uygulaması gibi teknolojik araçlardan şiddetle mücadelede faydalanılmaktadır.

Farkındalık artırma çalışmaları kapsamında 2007 yılından itibaren başlatılan eğitimlerle bugüne kadar; 1.415.277 er ve erbaş, 75.000 kamu görevlisi, 106.389 din görevlisi, 195.693 sağlık görevlisi, 359.033 öğretmen ve 457.024 kolluk görevlisi olmak üzere toplam 2.628.416 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir. Muhtarlara yönelik eğitimlere 2021 yılının ikinci yarısında başlanmıştır. Bu kapsamda, 2021 yılının ikinci yarısı 184 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 5.841 muhtara ulaşılmıştır. Ocak 2022’den 22 Ağustos 2022 tarihine kadar 334 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 10.250 muhtara ulaşılmıştır. Bu kapsamda toplam 16.091 muhtara ulaşılmıştır. 81 ilde hizmet sunan ASH İl Müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından düzenlenen farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında 2021 yılında 70.376 kamu personeli, 37.561 vatandaş, 11.873 muhtar, 10.753 üniversite personeli ve öğrencisi, 7.199 er-erbaş ve 6.061 bedelli askere ulaşılmıştır. 01.01.2022-30.09.2022 tarihleri arasında 34.213 kamu personeli, 31.115 vatandaş, 12.371 muhtar, 12.196 üniversite personeli ve öğrencisi, 7861 er-erbaş olmak üzere toplamda 97.756 kişiye ulaşılmıştır. Bakanlığımız ile UNICEF iş birliğinde erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi kapsamında konuya ilişkin eğitimler gerçekleştirilerek toplamda 1.230 kamu görevlisine ulaşılmıştır. 23-26 Mayıs’ta Van ilinde ve 6-9 Haziran 2022 tarihleri arasında Mardin ilinde “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Eğitim Programı” düzenlenmiş, programa 21 ilden 130 personel katılmıştır. Ekim itibarıyla Aksaray ve Afyon illerinde de benzer programlar yapılmıştır.

Kadın konukevlerinde kadınların ve beraberindeki çocuklarının şiddetsiz bir ortamda, yaşadıkları travma ile başa çıkabilmeleri, güçlenmeleri ve yeniden sağlıklı ilişkiler sürdürebilmelerine destek olmak üzere mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Mesleki çalışmalar

ve değerlendirmelerle birlikte kadın ve çocuklara doğrudan ya da ilgili kuruluşlara yönlendirmek suretiyle barınma, psiko-sosyal destek, hukuki destek, tıbbi destek, ekonomik destek, mesleki destek, eğitim desteği, çocukları için kreş, rehberlik ve yönlendirme vb. alanlarda hizmet sunulmaktadır.

Bakanlığımız kayıtlarına göre son 5 yılda 227.824 kadın ve beraberinde 139.845 çocuk, konukevlerinden hizmet almış olup, bu kişiler içerisinde 2022 yılında 8.485 kişi psikolojik, 16.520 kişi ise çeşitli tıbbi desteklerden faydalanmıştır.

2022 yılında Bakanlığımıza bağlı kadın konukevlerinden hizmet almaktayken öldürülen kadın bulunmamaktadır.

Bakanlığımıza bağlı kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların %31.05'i ortaokul, %27.81'i ilkokul, %16.71'i lise, %13.28'i okuryazar değil, %6.46'sı okuryazar, %2.59'u lisans, %1.81'i ön lisans, %0.28'i yüksek lisans ve %0.01'i doktora mezunudur.

Bakanlığımıza bağlı kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların %17.35'i 19-22 yaşı aralığında, %17.17'si 23-26 yaşı aralığında, %16.08'i 27-30 yaşı aralığında, %15.39'u 43 ve üzerinde, %12.6'sı 31-34 yaşı aralığında, %10.93'ü 35-38 yaşı aralığında, %10,48'i diğer yaşı aralıklarındadır.

2022 yılında Bakanlığımıza bağlı kadın konukevlerinden hizmet alan 585 kişi işe yerleştirilmiştir.

Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.